

Complexnummer: 510011

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

510012, 510013

Woonplaats

Nieuwpoort

Gemeente

Molenlanden

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Buitenhaven 29, 2965 AD te Nieuwpoort

Complexomschrijving

Inleiding

Vanouds was aan de noordzijde van het vestingstadje Nieuwpoort een veerpont over de Lek, die iets ten oosten van Willige Langerak uitkwam. Doordat de defensieve functie van Nieuwpoort in 1816 is opgeheven kon een stenen veerhuis bij de haven worden gebouwd. Hiertoe werd op 27-1-1871 een gemeenteraadsbesluit genomen. Kort daarop, in 1871-1872, werd het VEERHUIS in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant gebouwd door de plaatselijke metselaar Gijsbert den Besten. De ten westen ervan gelegen SCHUUR kwam in 1873 gereed. Het gebouw was bestemd als wachtruimte, agentschap voor de beurtschippers en woning voor de veerschipper. In de schuur konden paarden worden gestald. Hieraan herinneren nog ijzeren ringen in de muur van de schuur. Nadat het voetveer in de jaren '20 van de 20ste eeuw is opgeheven is het veerhuis ondermeer in gebruik geweest als verenigingsgebouw.

Door dijkverhogingen in de jaren '90 ligt het veerhuis nu binnen de bedijking en is in 1996 aan de noordzijde een walmuur om het gebouw gemetseld. Tevens is toen de fundering verbeterd. De oorspronkelijk indeling van het gebouw is gehandhaafd. Uit de architectuur blijkt dat, waarschijnlijk mede in verband met hoge waterstanden, de voornaamste ruimte, namelijk de gelag- en wachtkamer, zich bevond op de relatief hoge verdieping. Van hieruit had men tevens een goed uitzicht over de rivier en het voetveer.

Omschrijving

Het veerhuis is gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht van Nieuwpoort, even buiten de noordelijke stadswallen van de vestingsstad bij de haven aan de Lek. Omdat hier verder geen bebouwing staat, is de vrij rijzige bouwmassa vanaf rivierzijde een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

duidelijk en belangrijk herkenningpunt. De nokrichting loopt in oost-westrichting. In de directe nabijheid staat ten westen ervan de bijbehorende schuur, met dezelfde nokrichting als het veerhuis.

Waardering

Het complex is cultuurhistorisch van algemeen belang vanwege zijn oorspronkelijke functie, als representatief voorbeeld van een veerhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw.

Het complex is architectuurhistorisch van algemeen belang als karakteristiek voorbeeld van een veerhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw in Ambachtelijk traditionele bouwtrant, met de voor de bouwtijd typische toepassing van baksteen architectuur, wat blijkt uit de bijzondere aandacht die binnen de sobere vormgeving is besteed aan de detaillering.

Het complex heeft een duidelijke ensemblewaarde, vanwege zijn compleetheid en de bijzondere ruimtelijke en functionele samenhang tussen de beide onderdelen.

Het complex is van belang vanwege zijn beeldbepalende situering, even buiten de stadswallen nabij de haven aan de Lek, die samenhangt met de functie. Als duidelijk herkenningspunt aan de noordzijde van de stad speelt het stedenbouwkundig aspect tevens een belangrijke rol binnen het beschermde stadsgezicht van Nieuwpoort.

Dergelijke veerhuizen langs de Hollandse rivieren, die bovendien duidelijk als zodanig herkenbaar zijn en bovendien zeer gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van zowel het in- als exterieur, zijn betrekkelijk zeldzaam.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510012

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82990/153

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwpoort	Molenlanden	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Nieuwpoort	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Nieuwpoort	B			1459

*Omschrijving***

Inleiding

VEERHUIS in 1871-1872 in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant gebouwd door de plaatselijke metselaar Gijsbert den Besten. Het gebouw was bestemd als wachtgebouw, agentschap voor de beurtschippers en woning voor de veerschipper. Nadat het voetveer in de jaren '20 van de 20ste eeuw is opgeheven is het veerhuis ondermeer in gebruik geweest als verenigingsgebouw.

Door de dijkverhogingen in de jaren '90 is ligt het veerhuis binnen de bedijkingen is in 1996 aan de noordzijde een walmuur om het gebouw gemetseld.

Tevens is toen de fundering verbeterd. De oorspronkelijk indeling van het gebouw is gehandhaafd. Uit de architectuur blijkt dat, waarschijnlijk mede in verband met hoge waterstanden, de voornaamste ruimte (namelijk de gelag- en wachtkamer) zich bevond op de relatief hoge verdieping. Van hieruit had men tevens een goed uitzicht over de rivier en het voetveer.

Omschrijving

Vrijstaande tweelaags bouwmassa met zolderverdieping op een rechthoekig grondvlak, onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt zadeldak.

Boven de gepleisterde plint zijn de gevels opgetrokken in grauwe baksteen in kruisverband met rollagen en strekken boven deuren en vensters. Zowel de deuren en ramen, merendeels uitgevoerd als zesruits schuiframen, zijn nog de oorspronkelijke. Op de gevelhoeken bevinden zich sober vormgegeven pilasters, die een uitkragend gemetseld fries dragen. Bij de beide langsegevels is deze uitgevoerd met een bloktandlijst van gele ijsselsteen. Tevens is tussen de begane grond en de verdieping een decoratieve waterlijst aangebracht in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vorm van een muizetandlijst van gele ijsselsteen. Beide langsgevels worden afgesloten door een houten gootlijst. De symmetrische ingedeelde zuidelijke langsgevel heeft op de begane grond in het midden een lattendeur met tweeruits bovenlicht, geflankeerd door zesruits schuiframen. Aan de rechterzijde bevindt zich een klein getralied venster, ter plaatse van het privaat.

Beide bouwlagen van de noordelijke langsgevel hebben drie vensteropeningen, waarbij die op de begane grond vierruits schuiframen hebben en die op de verdieping zesruits. Op de verdieping geeft in de middelste opening een dubbele deur met tweeruits bovenlicht toegang tot een houten balkon. Tussen de houten hoekpilasters van de balustrade zijn slanke gietijzeren spijlen geplaatst. Beide kopgevels worden afgesloten door houten windveren met een haan houten makelaar. In de middenas bevindt zich op de verdieping een zesruits schuifraam en op de zolderverdieping een rond gietijzeren tuimelraam met davidstermotief. In de oostelijke kopgevel leidt op de begane grond rechts een paneeldeur met bovenlicht naar de gelagkamer. De westelijke kopgevel heeft rechts een eenvoudige houten deur.

Inwendig is de oorspronkelijke indeling grotendeels gehandhaafd. Het woongedeelte is aan de westzijde, waar zich ondermeer een kamer met bedstede bevindt en een keuken met schoorsteenboezem. Het middendeel heeft een eenvoudige balken zoldering en een kleine schouw. Aan de oostzijde bevindt zich een klein portaal met een brede trap, die naar de gelagkamer leidt. Deze grote open ruimte overdekt met een balkenzoldering heeft een eenvoudige schouw tegen de blinde noordmuur en een buffetkast tegen de oostmuur.

Waardering

Het veerhuis is cultuurhistorisch van algemeen belang vanwege zijn oorspronkelijke functie, als representatief voorbeeld van een veerhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw.

Het complex is architectuurhistorisch van algemeen belang als karakteristiek voorbeeld van een veerhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw in Ambachtelijk traditionele bouwtrant, met de voor de bouwtijd typische toepassing van baksteen architectuur, wat blijkt uit de bijzondere aandacht die binnen de sobere vormgeving is besteed aan de detaillering.

Het veerhuis heeft een duidelijke ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele samenhang met de bijbehorende schuur.

Het veerhuis is van belang vanwege zijn beeldbepalende situering, even buitende stadswallen nabij de haven aan de Lek, die samenhangt met de functie. Als duidelijk herkenningspunt aan de noordzijde van de stad speelt het stedenbouwkundig tevens een belangrijke rol binnen het beschermde stadsgezicht van Nieuwpoort.

Dergelijke veerhuizen langs de Hollandse rivieren, die bovendien duidelijk als zodanig herkenbaar zijn en bovendien zeer gaaf wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van zowel het in- als exterieur, zijn betrekkelijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Transport

Functie

Veerhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510013

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 september 1998
Kadaster deel/nr	82990/157

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Nieuwpoort	Molenlanden	Zuid-Holland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Nieuwpoort	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nieuwpoort	B			1458

Omschrijving**

Inleiding

De in een Ambachtelijke-Traditionele bouwtrant opgetrokken SCHUUR kwam in 1873 tot stand, nadat eerder, in 1871-1872, door de plaatselijke metselaar Gijsbert den Besten het bijbehorende veerhuis was gebouwd. De schuur ligt direct nabij het veerhuis, iets ten westen ervan. Het springt met de rooilijn in zuidelijke richting iets naar voren, zodat men met paard en wagen voorlangs het veerhuis de schuur in kon gaan. In de schuur konden paarden worden gestald.

Hieraan herinneren nog ijzeren ringen tegen de muur van de schuur.

Nadat het voetveer in de jaren '20 van de 20ste eeuw is opgeheven is de schuur als opslagruimte in gebruik geweest.

Omschrijving

Vrijstaande, uit gele ijsselsteen (kruisverband) opgetrokken éénlaagse bouwmassa op een rechthoekig grondvlak onder een zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen (deels ook rode). Het noordelijke dakschild gaat over in het lessenaarsdak van een gepotdekselde aanbouw tegen noordelijke langsgewel.

De nokrichting loopt in oost-westrichting, parallel aan dat van het veerhuis. De voorgevel (oost) is een gepleisterde (deels ook wit gesausde) puntgevel, die wordt afgesloten door houten windveren en een makelaar, die qua vormgeving identiek is aan die van het veerhuis. Links in de gevel is een houten dubbele inrijdeur geplaatst en op de zolder in het midden bevindt zich een licht getoogdhouten (hooi-)luik. Rechts in de gevel bevindt zich een latere deuropening.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de zuidelijke langsegevel is één segmentbogig gietijzeren stalvenster met roedenverdeling aangebracht. De aanbouw tegen de noordelijke langsegevel heeft aan langszijde ondermeer een houten deur en een tweeruits raam.

NB. De houten aanbouw tegen de achtergevel (west) is voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De schuur is cultuurhistorisch van algemeen belang vanwege de ruimtelijke en functionele samenhang met het veerhuis. De schuur is redelijk gaaf wat betreft hoofdvorm en materiaal gebruik.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Schuur (G)